

Mark Drakeford AS

Y Prif Weinidog

Julie Morgan AS

Y Dirprwy Weinidog Gwasanaethau Cymdeithasol

14 Gorffennaf 2023

Gwahoddiad gan y Pwyllgor a chais am wybodaeth

Annwyl Brif Weinidog a Dirprwy Weinidog,

Rydym yn falch bod y Dirprwy Weinidog wedi cytuno i roi tystiolaeth i'r Pwyllgor yn ein cyfarfod nesaf ar 14 Medi, ac yn ddiolchgar iddi am ymateb yn gyflym i'n gwahoddiad. Bydd y sesiwn hon yn caniatáu inni ystyried ymhellach ymateb Llywodraeth Cymru i'n hadroddiad, Os nad nawr, pryd?, a materion cysylltiedig. Byddai'r Pwyllgor yn croesawu sylwadau gan y Prif Weinidog o gofio'i ymrwymiad personol i blant a phobl ifanc sydd â phrofiad o fod mewn gofal. Fodd bynnag, deallwn fod gan y Prif Weinidog ymrwymadau blaenorol yng Ngogledd Cymru ar y dyddiad hwn ac nad yw, ar hyn o bryd, yn bwriadu bod yn bresennol yn sesiwn. Os bydd hyn yn newid, a fyddechystal â rhoi gwybod inni cyn gynted â phosibl, ac erbyn 25 Awst fan bellaf.

Fel y clywsoch yn y ddadl yn y Cyfarfod Llawn, rydym yn siomedig ag ymateb Llywodraeth Cymru i'n hadroddiad. Yn anffodus, nid oedd digon o amser yn ystod y ddadl i drafod yn fanwl yr holl faterion yr hoffem eu hystyried ymhellach.

Byddem yn ddiolchgar felly pe gallech anfon papur ysgrifenedig cyn y sesiwn, ac erbyn 25 Awst fan bellaf, yn cynnwys:

- unrhyw wybodaeth ychwanegol a fyddai, ym marn Llywodraeth Cymru, yn helpu'r Pwyllgor i ddeall yr ymateb;
- ymatebion i'r cwestiynau yn atodiad 1.

Rydym yn ymwybodol y byddwch chi a'ch swyddogion yn gweithio i ymateb i'n cais dros doriad yr haf. Cofiwch gysylltu â chlercod y Pwyllgor os oes gennych unrhyw bryderon am ddarparu'r wybodaeth rydym yn gofyn amdani erbyn y dyddiad uchod.

Yn gywir,

Jayne Bryant

Jayne Bryant AS
Cadeirydd

Croesewir gohebiaeth yn Gymraeg neu'n Saesneg.

We welcome correspondence in Welsh or English.

Atodiad 1: Cwestiynau'n ymwneud ag ymateb Llywodraeth Cymru i adroddiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg, sef 'Os nad nawr, pryd?'

Materion cyffredinol

1. Yn achos pob argymhelliad a dderbynnir yn rhannol, hoffem ddadansoddiad clir o ba ran ohono'n union sy'n cael ei derbyn a pha ran ohono sy'n cael ei gwrthod.

Y Rhaglen Drawsnewid / Y Grŵp Cyflawni / Y Bwrdd Goruchwylio Gweinidogol

2. Yn achos pob un o'r uchod, eglurwch:
  - Y cylch gorchwyl
  - Yr aelodaeth
  - Y statws (ee a yw'n gwneud penderfyniadau neu'n cynghori, i bwy y mae'n atebol)
  - Trosolwg cryno o'r cynllun gweithredu / rhaglen waith gan gynnwys dyddiadau a'r canlyniadau disgwyliedig
  - Naratif o'r gydberthynas rhyngddynt

Dyletswyddau deddfwriaethol

3. Esboniad o safbwynt cyffredinol Llywodraeth Cymru ar y dyletswyddau deddfwriaethol ychwanegol a argymhellwyd gan y Pwyllgor, a pham nad yw'n gallu neu'n fodlon derbyn cynifer o argymhellion a fyddai'n gofyn am newid deddfwriaeth sylfaenol.
4. Esboniad o'r **sail dystiolaeth** sy'n caniatâu i Lywodraeth Cymru fod yn hyderus y gellir sicrhau diwygiadau radical heb gyflwyno mesurau diogelu cyfreithiol ychwanegol ar gyfer plant sydd â phrofiad o fod mewn gofal. Yn benodol, sut y mae Llywodraeth Cymru yn credu y bydd **mesurau aneddfwriaethol** yn arwain at:
  - ostyngiad yn nifer y swyddi gwag ar gyfer gweithwyr cymdeithasol gofal plant ac yng nghanran y staff asiantaeth a ddefnyddir. Beth yw'r targed ar gyfer cyfraddau'r swyddi gwag ar gyfer staff gofal cymdeithasol/staff asiantaeth a phryd y mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i hyn gael ei gyflawni drwy'r gwaith sy'n cael ei wneud gan Gofal Cymdeithasol Cymru a chyrrff llywodraeth leol?

- sicrwydd y bydd gan bob plentyn sydd â phrofiad o fod mewn gofal yr hawl i gael asesiadau iechyd meddwl parhaus a'r hawl i gael cymorth iechyd meddwl therapiwtig arbenigol. Mae'r dyletswyddau cyfreithiol i asesu anghenion cymorth plant ar ôl mabwysiadu yn gysail i'r argymhelliad i roi hawl deddfwriaethol iddynt gael asesiad o'u hanghenion. Mae'r Pwyllgor yn nodi bod Llywodraeth Cymru, yn ei hymateb, yn dweud bod gan blant mewn gofal 'hawliau cyfartal' ond byddai'n croesawu rhagor o fanylion er mwyn ymdrin â'n pryderon nad yw hawliau mynediad cyfartal, mewn gwirionedd, yn sicrhau cydraddoldeb o ran y gwasanaethau therapiwtig sydd eu hangen. Mae'n bosibl na fydd 'cryfhau'r cymorth' sydd ar gael a thrin plant sydd â phrofiad o fod mewn gofal yn yr un modd â phlant yn gyffredinol yn adlewyrchiad priodol o ddulliau rhianta corfforaethol ymarferol.

Argymhelliad 3, yn ymwneud ag ychwanegu'r 'profiad o fod mewn gofal' at y rhestr o nodweddion gwarchoddedig.

5. Eglurhad pellach o'r sail resymegol dros wrthod y dull hwn o lobio i ychwanegu'r 'profiad o fod mewn gofal' at y rhestr o nodweddion gwarchoddedig, sef argymhelliad a gynigiwyd gan blant a phobl ifanc yn uniongyrchol.

Argymhelliad 6, yn ymwneud â data

6. Mewn perthynas â'r data na chaiff ei gasglu a'i gyhoeddi fel mater o drefn yng Nghymru ar hyn o bryd (fel y nodir ar dudalennau 50 i 52 o'n hadroddiad ac [adroddiad WCPP](#)), hoffem ragor o wybodaeth am y sail resymegol dros haerid Llywodraeth Cymru nad yw hyn yn angenrheidiol / yn bosibl / yn ddefnyddiol wrth lywio ymateb polisi yng Nghymru.

Argymhelliad 18, yn ymwneud â lleoliadau anghofrestredig

7. Rhagor o wybodaeth am waith y Bwrdd Rhaglen Dileu Elw ac am y canlynol yn benodol:
  - Sut y bydd yn ymdrin â gwasanaethau sy'n gweithredu heb gofrestru?
  - Y data meintiol y mae'n disgwyl ei gasglu.
  - Sut y bydd plant a phobl ifanc sydd â phrofiad uniongyrchol o leoliadau anghofrestredig yn cael y cyfle i gyfrannu at ddealltwriaeth lawn o'r sefyllfa fel y nodir yn yr ymateb.
  - A gaiff yr adolygiad llawn ei gyhoeddi?
  - Unrhyw gamau penodol y mae Llywodraeth Cymru yn eu cymryd i leihau'r defnydd o leoliadau heb eu cofrestru ar unwaith.

Argymhelliad 19, yn ymwneud â lleoliadau heb eu rheoleiddio

8. Roedd y Pwyllgor eisoes wedi gweld yr ystadegau sydd ar gael i'r cyhoedd ac a nodir yn ymateb Llywodraeth Cymru. A oes unrhyw wybodaeth arall y gellid ei rhoi i'r Pwyllgor yn ymwneud â defnyddio lleoliadau heb eu rheoleiddio (heb gymorth) ar gyfer pobl ifanc 16-21 oed sy'n gadael gofal?

Argymhelliad 20, yn ymwneud â Gorchmynion Amddifadu o Ryddid

9. Rhagor o fanylion ynghylch a oes neu a fydd strategaeth / cynllun gweithredu i leihau'r defnydd o'r Gorchmynion hyn yng Nghymru a barn Llywodraeth Cymru ynghylch pwy sy'n gyfrifol am hyn.

